

INDRE FOSEN KOMMUNE
Rådhusveien 13
7100 RISSA

Orgnr 944305483

POSTALT TILSYN - KRAV OM OPPLYSNINGER - INDRE FOSEN KOMMUNE | 944305483

Dette er et tilsyn som innebærer at dere skal sende inn opplysninger til Arbeidstilsynet.

Arbeidstilsynet fører tilsyn med at virksomheter overholder bestemmelsene i arbeidsmiljøloven. Hvis dere ikke har de opplysningene vi etterspør, så gi oss skriftlig tilbakemelding om dette.

I Norge ble bruk og salg av asbest forbudt i 1985. Alle bygg oppført før 1985 kan dermed inneholde asbest, men det er størst sannsynlighet for å finne asbest i bygg fra før 1980. 1985 er ikke en absolutt grense da lagret asbestmaterialer kan ha blitt brukt ved oppføring av bygg også senere, tross forbudet.

Fremdeles utgjør asbest en helserisiko for arbeidstakere og andre her i landet. Det er fortsatt mye asbest i bygg, tekniske installasjoner og drikkevannsrør. Ingen vet eksakt hvor mye, men det er anslått at det totalt gjenstår ca. 30 000 tonn asbestholdige materialer i bygg og ca 2500 km asbestsementrør i drikkevannsnettet.

En stor del av bygningsmassen som inneholder asbest er kommunal. Mange kommuner har også vann- og avløpsrør av asbestsement (eternitrør).

Det er først når støv med asbestfibre pustes inn, at asbest kan utgjøre en helserisiko. Støv dannes først og fremst ved arbeid med asbestholdig materiale – for eksempel ved boring, hulltaking eller kutting. Helt og uskadet asbestmateriale utgjør ingen fare.

Å puste inn støv som inneholder asbestfibre kan føre til blant annet lungekreft og kreft i lungehinnen (mesoteliom). Mesoteliom er en sjelden og uhelbredelig sykdom. Det kan ta lang tid fra man har vært utsatt for asbest til sykdom oppstår: minst 10 år for lungekreft og opp til 50 år for mesoteliom.

Asbestholdige materialer vil være et problem i flere tiår fremover. For å redusere risikoen for alvorlige helseskader, må derfor byggherrer og arbeidsgivere håndtere asbest på en forsvarlig måte.

Det er i dag et strengt regelverk for håndtering av asbest. Regelverket skal beskytte arbeidstakere som er satt til å håndtere materialet, andre arbeidstakere og privatpersoner som kan bli eksponert ved uforsvarlig håndtering. Det er størst helserisiko for arbeidstakere som håndterer asbestholdige materialer uten å vite om det. Mange i dag har ikke kunnskap om hva asbest er og hvor det kan forekomme.

Hensikten med tilsynet

Arbeidstilsynet vil gjennom dette postale tilsynet bidra til at kommunen som arbeidsgiver og byggherre arbeider systematisk for å forhindre at både egne og andre arbeidstakere utsettes for helseskadelig eksponering for asbestfibre. I tilsynet vil vi derfor undersøke:

- hvordan kommunen som arbeidsgiver og utleier sikrer at vanlig drift og vedlikehold i egne bygg og ledningsnett ikke medfører eksponering for asbestfibre.
- hvordan kommunen som byggherre planlegger og følger opp rive- og rehabiliteringsprosjekter der asbest kan forekomme.

Det er viktig at ansvarlige for drift og vedlikehold av kommunens eiendommer, ansvarlige for rive- og rehabiliteringsprosjekter og ansvarlige for vann- og avløpsnett, samt vernetjenesten involveres i tilbakemeldingen.

Krav om opplysninger

Kravet gjelder virksomheten(e)

INDRE FOSEN KOMMUNE | orgnr 944305483

Vi ber om å få tilsendt følgende opplysninger/dokumentasjon innen **31.03.2020**

Arbeidstilsynet vil med dette be om å få tilsendt opplysninger om hvordan dere arbeider for å forebygge helseskader som skyldes eksponering for asbestfibre.

Vi ber om svar på følgende spørsmål:

1. Har dere oversikt over alle kommunale bygg oppført før 1985 samt ledningsnett som kan inneholde asbestholdig materiale?

Hvis JA, beskriv

- hvorvidt dere har kartlagt forekomsten og vurdert tilstanden av asbestholdig materiale i de byggene som brukes av kommunen eller leies ut til andre virksomheter og aktiviteter.
- hvordan dere har gått fram for å få denne oversikten. Beskriv hvem som har deltatt i kartleggingen og vurderingen. Angi hvilken kompetanse deltakerne har om asbest.
- tidspunkt for kartleggingen(e).
- hvorvidt dere har oversikt over eventuelle asbestsementrør i ledningsnett.
- hvordan dette er dokumentert (for eksempel i plantegninger, merking på stedet, kartlegging og risikovurderinger)

Hvis NEI:

Arbeidstilsynet anbefaler at dere skaffer oversikt over alle kommunale bygg oppført før 1985 samt ledningsnett som kan inneholde asbestholdig materiale. Det er imidlertid ikke et krav om å kartlegge all asbest, med mindre asbestfibre kan frigjøres og utgjøre en risiko.

2. Har vaktmestre, annet vedlikeholdspersonell og andre nøkkelpersoner fått nødvendig informasjon og opplæring om:

- hvilke bygg som inneholder asbestholdig materialer.
- hvor i byggene asbesten finnes, eventuelt hvor asbest typisk kan forekomme.

- hvor i ledningsnett det er asbestsementrør.
- helserisiko ved asbest.
- rutiner ved mistanke om asbest.

Hvis JA, gi en kort beskrivelse av hvordan dette er gjort kjent. Beskriv også hvordan dere sikrer at alle fremtidig ansatte (vaktmestre, vedlikeholdspersonell og andre nøkkelpersoner) får denne informasjonen.

3. Har kommunen skriftlig rutine som sikrer at det ved bestilling av mindre oppdrag, både fra internt personell og eksterne, gjøres nødvendig kartlegging av eventuell forekomst av asbest, før arbeider igangsettes? Dette gjelder både i bygg og i ledningsnett. Det tenkes her på rutiner for mindre oppdrag som inngår i kommunens løpende drift og vedlikeholdsoppgaver og som ikke blir omfattet av byggherreforskriften krav. Eksempel er mindre elektriker- og rørleggerarbeid og annet arbeid som kan medføre inngrep slik at asbestfibre frigjøres.

Hvis JA, bes det om at kopi av rutinen sendes Arbeidstilsynet sammen med en kort beskrivelse av hvordan denne er gjort kjent.

4. Hvordan sikrer kommunen at både planlagte og mer akutte oppdrag som innebærer arbeid med asbestholdige materialer kun gjøres av virksomheter som har Arbeidstilsynets tillatelse til å arbeide med asbest? Omfatter også planlagte og akutte situasjoner med utskifting av vann- og avløpsrør av asbestsement (eternittrør).

5. Sørger kommunen for at leietakere med arbeidstakere i bygg som er oppført før 1985, får informasjon om eventuell forekomst av asbestholdige materialer i bygget?

6. Sørger kommunen som byggherre for å innarbeide risiko for asbesteksponering i anbudsbeskrivelser og planer for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA-planer) i rive- og rehabiliteringsprosjekter og annet arbeid som vil kunne medføre inngrep i asbestholdig materiale?

Hvis JA, beskriv kort hvordan dere ivaretar dette.

Der kommunen har eksempler på dokumentasjon som er relevant som svar på spørsmålene over, så ber vi om at den vedlegges tilbakemeldingen.

Lovgrunnlaget

Arbeidsmiljøloven forutsetter at arbeidsgiver sikrer at arbeidsmiljøet i virksomheten er fullt forsvarlig. I dette ligger blant annet ansvaret for å arbeide løpende og systematisk med å forebygge at arbeidstaker blir skadet eller syk under utførelse av arbeid i virksomheten. Vi viser her til arbeidsmiljøloven § 3-1, jf. § 2-1.

Forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- eller anleggsplasser (byggherreforskriften) stiller særskilt krav til byggherre om å sørge for at hensynet til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- eller anleggsplassen blir ivaretatt. Vi viser her til byggherreforskriften § 5.

Kommunen har som arbeidsgiver plikt til å sørge for å:

- utforme og innrede arbeidslokaler slik at arbeidsplassene får tilfredsstillende inneklima og beskyttelse mot giftige eller helsefarlige stoffer mv., jf. forskrift om utforming og innretting av arbeidsplasser og arbeidslokaler § 2-14.
- kartlegge forekomsten av støv med asbestfiber, vurdere enhver risiko for arbeidstakernes helse og sikkerhet forbundet med dette og iverksette nødvendige tiltak for å redusere eksponeringen,

jf. forskrift om utførelse av arbeid §§ 3-1, 3-8 og 3-9 samt forskrift om organisering, ledelse og medvirkning § 7-1.

- gi arbeidstakerne nødvendig opplæring og informasjon, jf. arbeidsmiljøloven § 3-2 første ledd bokstav a, forskrift om organisering, ledelse og medvirkning, henholdsvis § 8-1 og § 9-1.
- sikre at egen virksomhet er innrettet på en slik måte at også andre enn egne arbeidstakere er sikret et fullt forsvarlig arbeidsmiljø, jf. arbeidsmiljøloven § 2-2.

Kommunen har som byggherre plikt til å sørge for å:

- beskrive og ta hensyn til, under planlegging og prosjekteringen, de risikoforholdene som har betydning for arbeidstakerne av de arbeidene som skal utføres, jf. byggherreforskriften § 5 annet ledd bokstav b.
- innarbeide i tilbudsgrunnlaget de risikoforholdene som byggherre avdekker under planlegging og prosjektering, jf. byggherreforskriften § 6.
- utarbeide en skriftlig plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø som beskriver hvordan man skal håndtere risikoforholdene i prosjektet, jf. byggherreforskriften § 7.
- sikre at planen for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø bygger på risikovurderinger og er tilpasset det aktuelle bygge- eller anleggsarbeidet, jf. byggherreforskriften § 8 første ledd bokstav b og c nr. 13 og nr. 14.

Planen for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø skal blant annet inneholde:

- en fremdriftsplan som beskriver når og hvor de ulike arbeidsoperasjoner skal utføres. Fremdriftsplanen skal ta hensyn til samordning av de forskjellige arbeidsoperasjonene.
- spesifikke tiltak knyttet til arbeid som innebærer fare for helseskadelig eksponering for støv mv.
- spesifikke tiltak knyttet til arbeid som utsetter personer for kjemiske stoffer som kan medføre en belastning for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø, eller som innebærer et lov- eller forskriftsfestet krav til helsekontroll.

For mer informasjon om asbest se www.arbeidstilsynet.no/tema/kjemikalier/asbest/. Dere kan også stille spørsmål direkte til saksbehandler.

Arbeidstilsynet har hjemmel i arbeidsmiljøloven § 18-5 første ledd til å kreve disse opplysningene.

Bruk eDialog (www.arbeidstilsynet.no/post) til å sende inn dokumentasjon. Merk forsendelsen med referansenummer 2020/2818. Hvis dere har spørsmål knyttet til de opplysningene vi ber om, kan dere kontakte saksbehandler.

Videre oppfølging

Det er de opplysningene dere sender inn, som danner grunnlaget for den videre oppfølgingen.

Arbeidstilsynet har rett til å gi pålegg og treffe andre enkeltvedtak på bakgrunn av de opplysningene vi får inn, jf. arbeidsmiljøloven § 18-6.

Dere kan klage

Dere kan klage dersom dere mener dere ikke har plikt eller lovlig adgang til å gi opplysningene jf. forvaltningsloven § 14. Fristen for å klage er tre dager fra dere mottar vedtaket. For nærmere opplysninger om klageinstans og fremgangsmåte, se www.arbeidstilsynet.no/klage.

Gi informasjonen videre til hovedverneombudet/verneombudet

Hovedverneombudet /verneombudet skal gjøres kjent med vedtak fra Arbeidstilsynet. Vi ber derfor om at du som arbeidsgiver gir en kopi av dette brevet til hovedverneombudet i Indre Fosen kommune og verneombudet ved enheten.

Se arbeidsmiljøloven §§ 6-2 sjette ledd og 18-6 åttende ledd.

Kontakt oss

Dere finner mer informasjon om Arbeidstilsynet og om regelverket på www.arbeidstilsynet.no. Dere kan også kontakte oss på telefon 73 19 97 00. Dere kan svare på dette brevet og sende inn dokumentasjon til oss digitalt via eDialog, se www.arbeidstilsynet.no/post. Dersom dere har spørsmål til saken, kontakt saksbehandler. Husk å oppgi referansenummer 2020/2818.

Med hilsen

Arbeidstilsynet

Marit Torsvik
seksjonsleder
(sign.)

Anne Marit Kjelbergnes
senioringeniør
(sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Arbeidstilsynet og har derfor ingen signatur.